

Till
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över "Reformerade egendomskatter" SOU 2004:36. Huvudbetänkande av Egendomsskattekommittén.

Sammanfattning

Egendomsskattekommittén har enligt LOs uppfattning till huvuduppgift att föreslå åtgärder för en förändrad och likformig förmögenhetsskatt. Därför bör den föreslå förändringar inom områdena fastighetsbeskattning samt arvs- och gåvobeskattning.

Vår uppfattning är att kommittén på ett förtjänstfullt sätt belyst och utvecklat berörda skatteproblem. Behovet av likformighet i beskattningen har i viss mån fått ge vika för kravet på breddade skattebaser i kommitténs förslag. Detta förhållande visar på problem som också förutsetts i direktiven till utredningen. Kommittén har koncentrerat sig på att rätta till problem inom skattebaserna. Den har inte ifrågasatt behovet av eller avsikten med förmögenhetsbeskattningen i sig.

Enligt vår mening belyser utredningen behovet av en politisk diskussion om förmögenhetsbeskattningens uppgift väl. Utredningen anser att förmögenhetsskatten har en viss progressivitet och därigenom en utjämnande effekt. Enligt LOs uppfattning finns det inga skäl att vare sig fortsätta arbetet med att förenkla förmögenhetsbeskattningen, eller med att avveckla den.

Kommitténs arbete och förslag visar att det är svårt att genomföra rationella och rättvisa förändringar av förmögenhets-, arvs- och gåvobeskattningarna. Därför anser LO att dessa skatteområden bör reformeras i ett vidare skattepolitiskt sammanhang.

Utredningens innehåll

Utredningen föreslår i huvudsak åtgärder inom områdena;

1 Fastighetsskatt på småhus mm.

2 Förmögenhetsskatt.

3 Arvs- och gåvoskatt.

Likformighet

LO har vid ett flertal tillfällen redovisat sina åsikter om skattepolitikens utformning. Vi vill vid detta tillfälle hänvisa till vårt yttrande över betänkandet SOU 1995:104, men också till det mer principiella remissvaret över betänkandet "Våra skatter" SOU 2002:47.

I dessa yttranden redovisade LO sina krav på likformighet i beskattningen. Dessa krav tar sin utgångspunkt i strävan efter en mer effektiv allokering av resurser i ekonomin, samt i behovet av att minska olika intressegruppers möjligheter att påverka skattebelastningen till sin fördel. LO noterar därför med tillfredställelse att Egendomsskattekommittén haft ambitioner att tillfredställa kraven på likformighet och enkelhet i skattesystemet.

Samtidigt kan konstateras att det i kommitténs uppdrag ligger besvärande avvägningsproblem. Ett av de svåraste är mellan kravet på likformighet och socialt ansvar. Ett exempel är de problem som uppstår med höga taxeringsvärden på fastigheter för permanent boende hushåll med låga eller normala inkomster. För vissa av dessa hushåll skapar såväl fastighets- som förmögenhetsskatt ekonomiska problem och det försvårar möjligheterna att öka likformigheten i beskattningen.

Det finns en betydande svårighet i att förklara att fastighetsskatten är en avkastningsskatt på en tillgång. Fastigheter är ett slags tillgång som ingår i förmögenheter och därigenom kan de påföras förmögenhetsskatt.

Fastighetsskatten

LO anförde i sitt remissvar på delbetänkandet SOU 2003:3, om dämpningsregler och sänkt arvsskatt att det ej fanns skäl att införa en dämpningsregel. Enligt vår mening utgör den genomförda begränsningsregeln en så generös dämpning av höjda taxeringsvärden att ytterligare åtgärder inte är nödvändiga.

LO avstyrker därför Egendomsskattekommitténs förslag om sänkning av taket för fastighetsskatten till fyra procent av inkomsten för vissa inkomstnivåer. LO avstyrker också den föreslagna dämpningsregeln för fastighetsskatten.

Förmögenhetsskatten

LO har inledningsvis framfört sin tillfredsställelse över kommitténs ambition att söka tillgodose kraven på likformighet och enkelhet i skattesystemet.

LO accepterar Egendomsskattekommitténs förslag om att alla tillgångar ska värderas på ett likartat sätt och att förmögenhetsskatt ska utgå med 50 procent på underlaget. Detta förslag medför enligt LOs mening ökade möjligheter att på ett acceptabelt sätt uppnå en större likabehandling mellan beskattningsbara tillgångar.

Enligt vår mening är kommitténs förslag om att samtliga marknadsnoterade aktier ska beskattas en nödvändig åtgärd för att uppnå ökad likformighet med en bibehållen förmögenhetsskatt. Egendomsskattekommitténs förslag rättar i detta fall till en viktig obalans mellan beskattade och obeskattade aktier. Nuvarande undantag för på O-listan noterade aktier har enligt vår bedömning inte den funktion som tidigare avsetts då det gäller att attrahera riskvilligt kapital. Det torde snarare vara ett sätt att undvika förmögenhetsbeskattning. LO anser att samtliga marknadsnoterade aktier bör ha samma skattesats och tillstyrker förslaget.

LO har dock invändningar mot att kommittén föreslår att undantaget för ägarstrategiskt kapital kvarstår och dessutom utvidgas. Undantaget innebär att privatpersoner som är ägare av en dominerande aktiepost befrias från förmögenhetsskatt. I utredningens betänkande redovisas utförligt för- och nackdelar med undantaget.

LO kan dela ett flertal av de skäl som presenteras för att inte införa nya eller förändra nuvarande undantagsregler för ägarstrategiskt kapital och anser att kommittén på ett övertygande sätt redovisat de problem det skulle innebära. LO anser dock att kommitténs förslag på detta område innebär ett mycket tydligt skatteundantag.

På motsvarande sätt utgör också förmögenhetsskatten ett problem i samband med beskattningen av småhus. Rent generellt kan inga invändningar göras mot ett system där man konsekvent uttar såväl avkastningsskatt som förmögenhetsskatt. Men samtidigt innebär problemen med förmögenhetsskatt för såväl fastigheter som marknadsnoterade aktier att undantag måste tillskapas för att undvika oönskade effekter. Varje sådant undantag innebär en påfrestning på systemets legitimitet och dessa bör undvikas.

LO anser att principen om särbeskattning av personer ska tillämpas och därför också bör tillämpas på förmögenhetskatten. Vi tillstyrker därför kommitténs förslag om slopad sambeskattnings för förmögenhetsskatt, liksom den därav följande sänkningen av fribeloppet.

Arvs- och gåvoskatterna

Kommitténs förslag om förändringar i arvs- och gåvoskatterna har tidigare behandlats i delbetänkandet 2003:3. Förslaget innebär att arvsskatt inte ska uttas av efterlevande make/a. I förhållande till nuvarande regler innebär detta en beräknad minskad intäkt för staten på 267 miljoner kronor. För att kompensera detta bortfall föreslås en höjning av stämpelskatterna för fysiska personers förvärv av fast egendom och tomträtter.

LO har anfört i sitt tidigare yttrande över detta förslag att vi inte anser det vara önskvärt att ta bort arvs-katten mellan makar, men att det kan vara nödvändigt. Vårt motiv var då som nu, att det bör ske i avvaktan på acceptans för andra åtgärder. LO har tidigare framfört förslag om särskild lånefinansiering av denna typ av skatteskuld och detta liksom andra förslag bör utvecklas. LO finner ingen anledning att ändra sin ståndpunkt i frågan.

Vi vill dock betona att vi känner tveksamhet inför den föreslagna finansieringen av förslaget. Den innebär ett överförande av finansieringen från att belasta främst äldre till att belasta yngre. De äldre som ingår i den grupp som berörs kan anses ha större förmögenhet än stora delar av den grupp av småbarnsföräldrar som ska finansiera åtgärden.

Större skattepolitiskt sammanhang

Kommitténs arbete och förslag visar att det är svårt att genomföra rationella och rättvisa förändringar av förmögenhets-, arvs- och gåvobeskattningsarna. Särskilt problematiskt är det att uppnå en finansiering av ändringar som är rimlig utifrån ett fördelningspolitiskt perspektiv. Problemen finns både vad gäller fördelning mellan individer och mellan generationer. Därför anser LO att dessa skatteområden bör reformeras i ett vidare skattepolitiskt sammanhang.

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Lars Starkerud

Wanja Lundby-Wedin